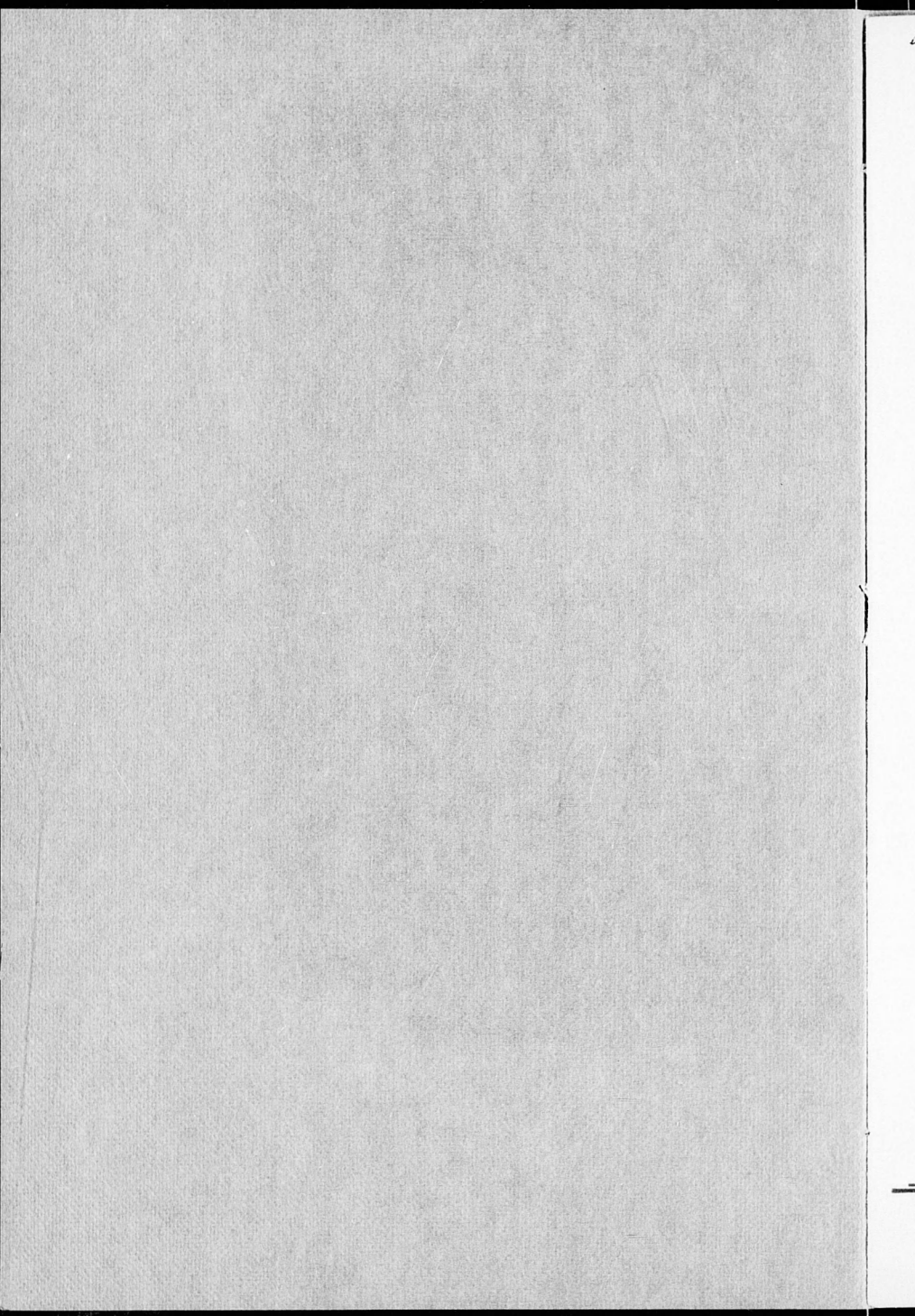

12. 10. 1914

1884. II. 30.

VERKLARING
DER PLAAT

DE CHRISTINNEREIZE NAAR DE EEUWIGHEID.

VOLGENS BUNYAN.

PREMIE

BEHOORENDE BIJ DE

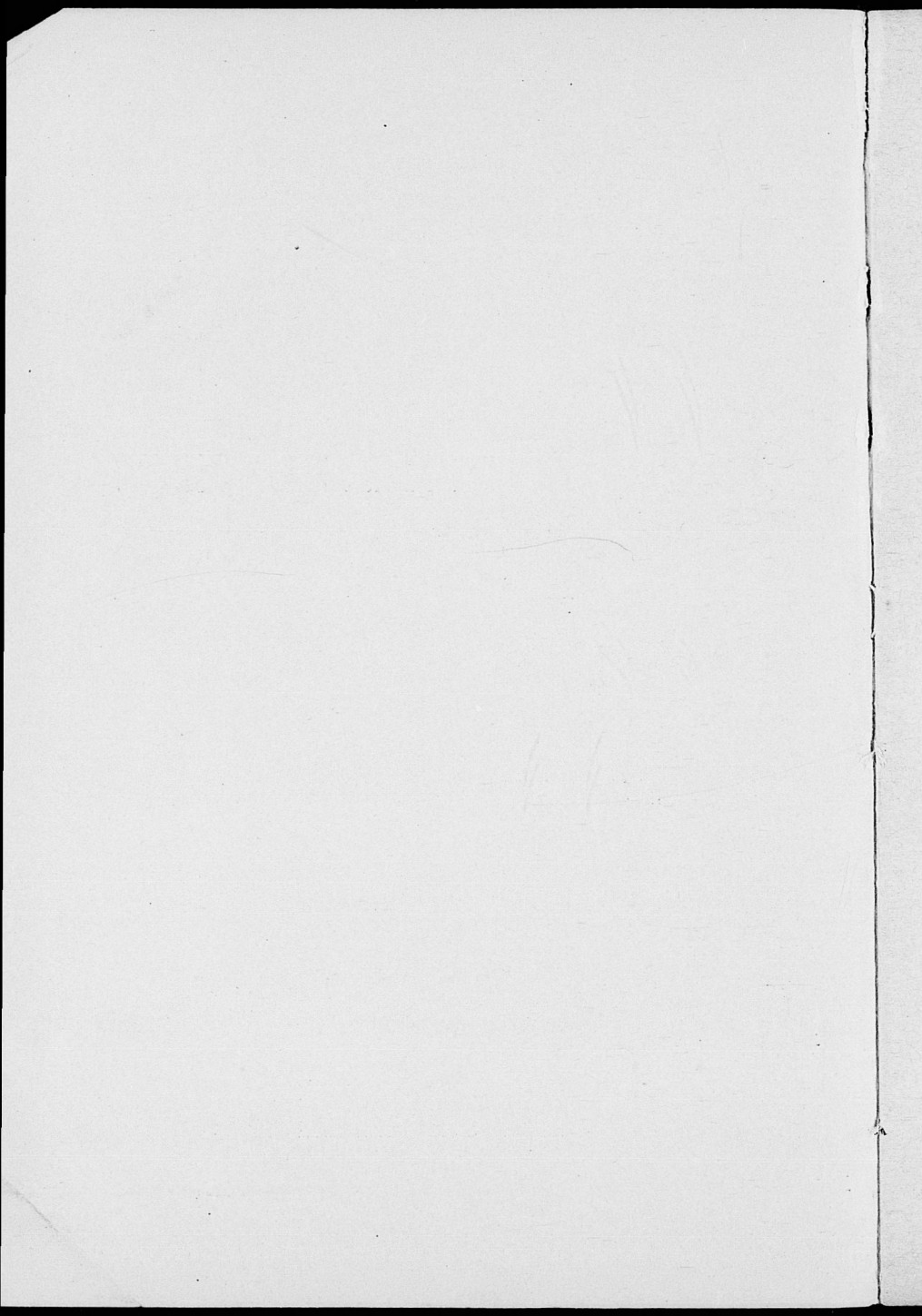
„NIEUWE CHR. SCHEURKALENDER”

1884.

PRIJS 12½ CT.

AMSTERDAM,
H. DE HOOGH & Co.

DE CHRISTINNEREIZE.

OK dit jaar een allegorische voorstelling van Bunyan, als premieplaat, het vervolg op de voorgaande. Dit denkbeeld dient toegejuicht. Inderdaad, hoe waar, hoe treffend, hoe uit het leven gegrepen de pelgrimsreize van Christen ook zij; hoe velen van Gods kinderen er leven, die daarin de geschiedenis vinden hunner eigene geestelijke bevinding, en haar daarom als een heilig kleinood vereeren, — toch is het waar dat niet alle christenen denzelfden weg hebben; dat er ofschoon in hoofdzaak éénheid, in bijzaken afwisseling is. Dit vloeit voort uit den aard der zaak; onderscheiden karakters, onderscheiden persoonlijkheden, meer of minder diep gezonkenen in den kuil der ongerechtigheid vereischen afzonderlijke leiding.

Onze groote allegorist Bunyan was zelf de eerste om dit te erkennen, en waar hij in de Christenreize zijne eigene bekeering beschreef, zoo heeft hij in de christinne-reis de ondervindingen zijner vrouw figuurlijk te boek gesteld. 't Is één en hetzelfde uitgangspunt en ook hetzelfde einddoel van den tocht, maar de omstandigheden verschillen. Bij haren zachteren aard zijn ook hare ervaringen minder verschrikkelijk. Daarbij vertegenwoordigt zij ook meer het huisgezin, daar zij de kinderen meeneemt. Zij ontloopt daardoor het verwijt aan den Pelgrim wel eens toegevoegd, dat hij de kinderen thuis liet. Wij laten de voornaamste tafreelen volgen en geven daarbij een overzicht van de gansche allegorie.

I.

Christiana betreurt het vertrek van haren man en beweent hare eigene zonden.

Christen had bij zijne afreize naar de stad Sion zijne vrouw en vier zonen achtergelaten in de stad Verderf. Die vier zonen heetten Mattheus, Jacob, Samuel, en Jozef, en de vrouw noemt hij Christiana. In hare eenzame verlatenheid kwam haar voor den geest, welke miskenningen en verwijten ze haren man had aangedaan, hoe zij hem geplaagd en gekweld had, tot dat hij zich gedwongen had gezien zijn gezin voor goed te verlaten. Nu eerst verstond zij » iets van de tranen en zuchten haars mans en van 't zelfverwijt, dat hij zichzelf deed, en verfoeide zij de hardheid des harten, waarmede zij zijne smeekingen had wederstaan om met hare zonen hem op zijnen tocht te vergezellen. Alwat Christen gezegd of gedaan had, toen hij onder zijn zwaren last gebukt ging, vlamde haar als bliksemstralen voor de oogen en verscheurde haar 't hart, en vooral sneed haar zijn bange uitroep: » wat moet ik doen om zalig te worden?" als een tweesnijdend zwaard door de ziel."

II.

Christiana vat het besluit op haren man te volgen, terwijl hare buurvrouwen haar van dit voornemen trachten af te brengen.

Zoo al troosteloos nederzittende en weenend over haar zware schuld verscheen haar den volgenden dag een hemelbode, die haar met lieflijke woorden vertroostte; haar de vergiffenis harer zonden belovende en haar een brief overreikte, die als Gods wil behelsde, dat zij haren man zoude navolgen. Dien brief moest zij trouw bewaren en afgeven aan de » verste poort," waarheen na veel verdrukkingen haar weg voeren zou. Nu was er blijdschap, ook onder de kinderen, die zich allen verheugen over moeders besluit om vader na te volgen. Dadelijk worden er aanstalten gemaakt voor de afreize. De familie staat gereed en gekleed toen twee buurvrouwen voor den dag komen, vrouw Kleinhart en de maagd Barmhartigheid. Plotseling

openen zij de deur en Kleinhart laat niets onbeproefd om Christiana terug te houden. Niets mag baten. Christiana heeft met haar gansche hart de keus gedaan en laat zich daar niet van af brengen, zoodat Kleinhart eindelijk zeer vertoornd, ja scheldend, en razend de woning verlaat. Maar anders is het met Barmhartigheid. Dat zachtmoedige jonge meisje hoort met aandacht naar hetgeen Christiana zegt, en neemt zich eindelijk voor haar en de familie, al is het dan maar een eindweegs te vergezellen.

III.

**Christiana zoekt met hare kinderen en Barmhartigheid
zich een weg te banen door den poel
Wankelmoedigheid.**

Ook op den weg der Christenreis komt zulk een poel voor. Bij Christen heette hij Wantrouwen; hier is het Wankelmoedigheid. Ofschoon niet zoo hemelsbreed van elkander verschillend zoo ligt het wantrouwen toch meer in het karakter des mans en de wankelmoedigheid in dat der vrouw. Ook ziet men Christiana daarin niet verzinken. Zij heeft evenmin zoo veel met haar zondenpak te doen als Christen. Dit geldt evenwel niet als regel voor alle vrouwen; want zij kunnen evengoed zeer diepe overtuigingen hebben en zeer ongeloovig zijn; maar Bunyan had hier het oog op zijne eigene vrouw, die hem van veel kwaad had zoeken terug te houden, toen zij beiden nog onbekeerd waren. Wij zien op dit tafreel hoe zij met inspanning en groote voorzichtigheid door dat moeras heenworstelen en Barmhartigheid daarbij de behulpzame hand biedt. Zoo reizen ze voort en komen bij de enge poort.

IV.

Christiana is de enge poort binnen maar Barmhartigheid valt daar in zwijm, omdat zij niet binnen durft komen.

De »enge poort,» die naar den hemel leidt, wordt nu bereikt en Christiana met hare kinderen worden daar vriendelijk ontvangen en binnen geleid. Zij is daarover

zeer verheugd want het hondengeblaf, dat voor de poort haar uit den hof van den reus Geweldige tegenklonk, had haar doodelijk verschrikt. Maar zij had moed gegrepen en was voortgereisd en nu zag zij zich met liefde opgenomen. Anders was het evenwel met hare vriendin Barmhartigheid. De uitnoodiging voor Christiana's kinderen luidde wel. »Laat de kinderen tot mij komen en verhindert die niet!" maar zij was geen kind meer en behoorde niet bij de familie. Zoo kwelde zij zich dan zeer. Ze was eerst van plan geweest slechts een eind mee te gaan, maar nu het op een scheiden kwam, viel het haar bang en begeerde zij niets liever dan mede binnen gelaten te worden. Van droefheid en vertwijfeling viel ze in zwijm nadat ze als in wanhoop heeft aangeklopt. Onmiddellijk daarop opent de Wachter en helpt het meisje op, brengt haar bij, en na dat Christiana hem heeft meegedeeld, dat zij uit liefde en belangstelling tot dusverre is meegegaan, wordt ook Barmhartigheid doorgelaten.

V.

**Twee onverlaten willen de weerlooze vrouwen te lijf;
deze geraken in vertwijfeling, maar worden door
de komst van held Verlosser gered.**

Zoo gaat nu de reis vroolijk voort en komen allen langs den muur van den aangrenzenden hof, waarover aanlokkelijke vruchten hangen, die de kinderen verleiden er van te eten. Eer de moeder 't heeft kunnen verbieden, heeft Mattheus er zich aan vergast. Een eindweegs verder vertoonen zich twee mannen, die het op de weerlooze vrouwen hebben gemunt. De arme pelgrims verdedigen zich wanhopend en de kinderen heffen een hulpgeschrei aan. Daar daagt op het gevaarlijkst oogenblik een held op, die Verlosser heet. Deze verdrijft de booswichten en troost daarna het reisgezelschap, ofschoon hij niet nalaten kan haar op de tallooze gevaren te wijzen, die ze nog zullen ontmoeten. Te dien einde ware het goed geweest, zeide hij, als ze bij den ingang der poort, een gids hadden begeerd. Hij stelt hen echter gerust met de vaste verzekering, dat ze alles wat haar en den haren noodig is en zijn zal, overal gereed vinden zullen,

hoe lang en hoe ver de tocht ook wezen moog. Ze gaan dan gemoedigd verder en komen het een na het ander te boven. Weldra staan ze voor het huis van Uitlegger en kloppen daar aan.

~~~~~

VI.

Na in 't paleis Lieflijkheid te hebben uitgerust krijgen de pelgrims een geharnasten gids „Grootmoedig” mede.

Uitlegger ontvangt hen zeer hartelijk en geeft hen onderricht in 't geen de wil van den Koning des hemels bevat. Hij geleidt allen door zijn heerlijken hof; ze rusten daar uit; worden ten zijnent niet alleen verpleegd maar zelfs onthaald en gekleed in reine witte kleederen, nadat ze zich in de badkamer van stof en vuil gereinigd hebben en op 't voorhoofd 't merkteeken dier reiniging hebben ontvangen; bovendien krijgen ze naar hun volgende rustplaats, 't paleis Lieflijkheid, een geharnasten gids mede, die door Bunyan Grootmoedigheid wordt genoemd. Deze gaat de reisgenooten voor en toont hun bezijden den weg, de strafplaats, waar de booswichten Dwaas, Luiaard en Vermetele werden terecht gesteld. Deze personen komen ook reeds in de Christenreis voor. Ook wijst hij hun waar Mistroutwen en Vreesachtig ter dood werden gebracht.

~~~~~

VII.

Het gezicht der Jacobs ladder geeft moed en troost tot verkwikking hunner zielen.

Aan die beschouwingen hechten zich leerrijke gesprekken, die den weg heelwat opkorten. Op hun bestemming aangekomen, worden ze niet alleen hartelijk verwelkomd, maar de verwachtingen, welke de naam van 't verblijf reeds deed koesteren, worden er nog verre overtroffen; Toch is de vreugde niet onvermengd, daar Mattheus krank wordt en eerst na groote smarten te hebben uitgestaan, weder herstelt. Menigvuldige verkwikkingen en verrassingen ontbreken er evenwel ook niet. Zoo maakt het gezicht van de Jacobs ladder een onvergetelijken indruk op hen allen. Vertrouwt en bemoedigd gaan ze voort, en ze hebben die bemoediging ook noodig, zooals nu weldra blijken zal.

VIII.

**In de vallei der verootmoediging worden de pelgrims
ten doode toe verschrikt door den reus Moker;
maar Grootmoedig verslaat hem.**

Nu begeeft het reisgezelschap zich door de Valei der Verootmoediging, waar zoowel de onreinheid van den bodem, als 't geheimzinnige van de onheils spelende verschijnselen, die men er waarneemt, van de eene ontzetting in de andere voeren. Een woedende leeuw, die op de weerloozen afkomt, wordt door Grootmoedig op de vlucht gedreven, en nadat hij allen ernstig heeft gewaarschuwd tegen de strikken, die er gespannen liggen, komt hij tegenover den reus Moker, welke hun den vrijen doortocht betwist. Met uitgetogen zwaard valt Grootmoedig op hem aan en behaalt de zege, daar hij hem »den kop van den romp" scheidt. Met groote angst en ontzetting hebben de vrouwen en kinderen die worsteling gade geslagen, maar hoe veilig gevoelen ze zich nu ook onder de hoede van zulk een held!

IX.

**Christiana en de haren ontmoeten Eerlijk en nemen
hem in hun gezelschap op.**

Na de schrik komt eene aangename ontmoeting. Veilig schrijden zij voort terwijl de beschermende held zelf het kleinste kind bij de hand neemt, om allen gerust te stellen, en nu wacht hun eene nieuwe kennismaking in den persoon van Eerlijk, een medereiziger met wien het waarlijk goed is te gaan, en die hun den weg wijst naar de gastvrije woning van den geliefden Gajus, waar allen met groote blijdschap worden opgenomen en maanden lang blijven, onder verhoogde genietingen.

X.

Zij worden onthaald aan den disch van Gajus, en Mattheus sluit daar een huwelijk met Barmhartigheid.

Onze volgende illustratie geeft eene aanschouwelijke voorstelling van Gajus gastvrije woning en disch. Wij

zien hen daar aan een avondmaal deel nemen, waar alles zeer aangenaam en liefderijk toegaat. Ook merken wij op hoe aan het einde van den disch Mattheus in zeer vrouwelijk gesprek is verdiept met Barmhartige, de getrouwe gezellin. En dat is geen wonder, want die lieve maagd zal weldra onder de familie worden opgenomen als echtgenoot van Christiana's oudsten zoon.

't Is evenwel niet altijd feestvieren. Daar in de buurt houdt zich de reus »Verdelger" op, en tegen hem moet een strooptocht worden ondernomen. Ook deze worsteling eindigt met den nederlaag van den reus zooals vroeger met Moker gebeurde. Thans evenwel nemen alle mannen aan dezen strijd deel, niet het minst Christiana's zonen. Al was het Grootmoedig niet mogelijk hem geheel te verslaan; toch smaakten zij de voldoening zekeren »Kleinmoedig," een naar lichaam en ziel verzwakt persoontje, uit diens ruwe klauwen te redden. Ook deze Kleinmoedig gaat nu voortaan mede, waar de familie weder op reis gaat.

Ze komen aan 't huis van zekeren Muazon, die in de stad »IJdelheid" woont, waardoor de tocht voert. Deze stelt hen ruimschoots schadeloos voor 't gevaar, waaraan zij zich thans moeten blootstellen met 't oog op de »IJdelheidskermis," uit Christen's reize reeds bekend. Grootmoedig toont het gezelschap nog de plek, waar Getrouwe in der tijd den marteldood onderging. Na velerlei verzoeking en lotgevallen, waaronder de verdelging van het kasteel Twijfel behoort, en bij welke belegering de vier zoons van Christiana zich onderscheiden, komt men eindelijk in een heerlijk landschap, waaraan het volgende tafereel ons herinnert.

XI.

In eenzame afzondering met God ontvangt Christiana de tijding, dat zij binnen tien dagen aan het hof wordt gewacht.

Te midden van dit genot in het heerlijke land kwam op zekeren dag een bode uit den hemel het stille bidvertrek van Christiana binnen met een lastbrief des grooten Konings. Deze brief was persoonlijk aan deze reizigster gericht en betrof alleen haar. Zij verschrikte

niet; want de bode was niet om van te schrikken; maar met diepen eerbied en heilig ontzag, nam zij den brief aan en las. De inhoud was, dat zij binnen tien dagen verwacht werd om in een onvergankelijk gewaad te verschijnen voor het aangezicht van den grooten Koning. Ze had daarbij de zekerheid ontvangen, dat het een waarachtige bode was en dat zij spoed moest maken met de voorbereidselen voor haar vertrek naar het hof.

XII.

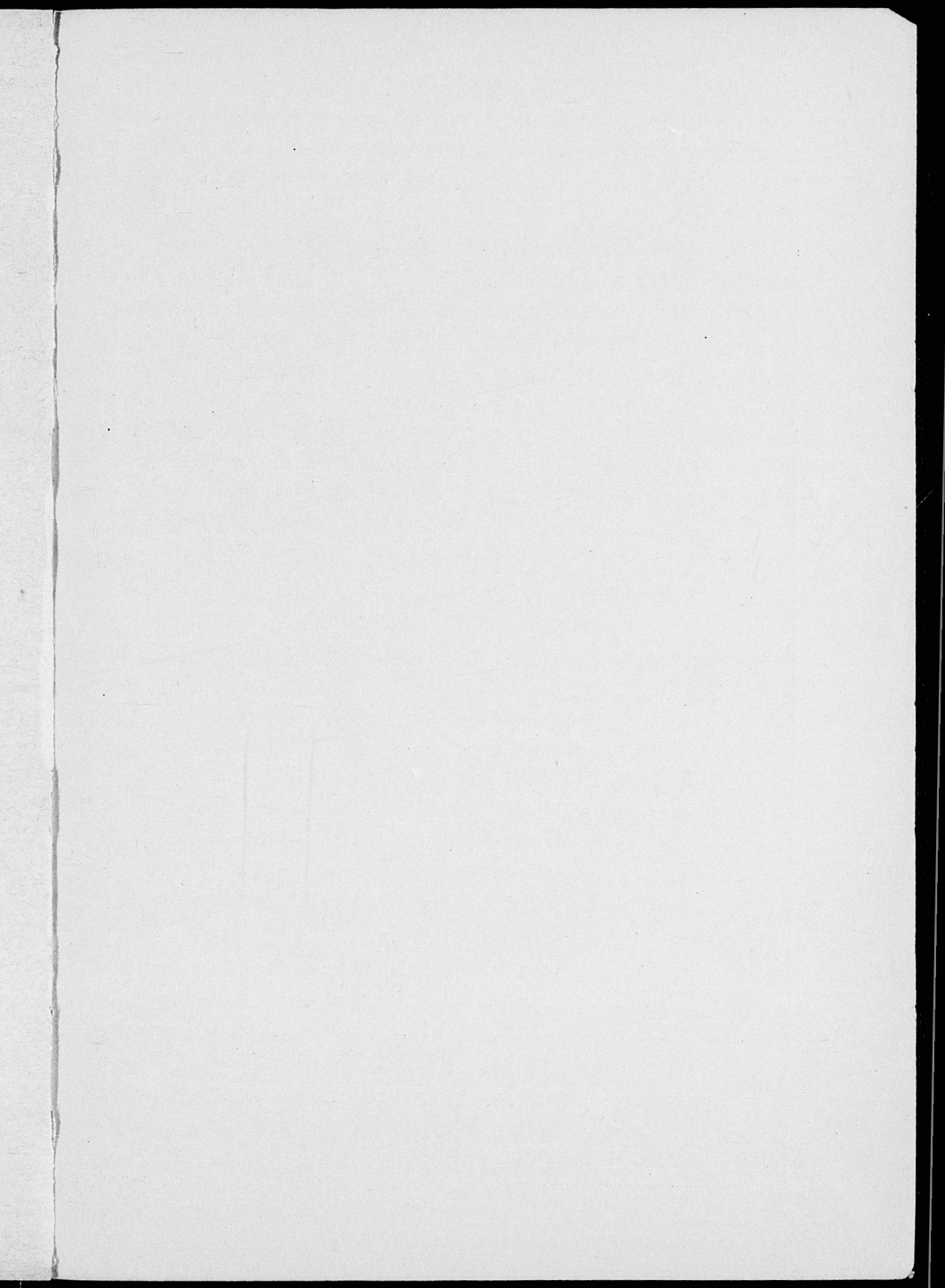
Het landschap Beulah, waar de kinderen uit de hemelstad aan de pelgrims bloemruikers brengen.

Het land Beulah, » waar de zon dag en nacht schijnt » volgens Bunyans verklaring een heerlijk oord, een voo-plein van de gewesten der eeuwige zaligheid. Menigmaal kwamen er kinderen uit de stad des Grooten Konings nederdalen om bloemruikers te plukken uit des Konings tuin, en die dan vol liefde en toegenegenheid aan de pelgrims aan te bieden.

XIII.

Het laatst vaarwel der zalige pelgrim, die met een Elia's wagen afreist.

Met stille blijdschap maakt ze zich gereed, de ootmoedige, stille, vertrouwende Christiana. De dag komt, waarop ze de Jordaan zal moeten oversteken; de bestemde dag. Onze laatste illustratie bovenaan geeft voor zooveel doenlijk eene aanschouwelijke voorstelling van haar » Vaarwel », waar zoowel Grootmoedig als Eerlijk, zoowel Barmhartigheid als hare eigene kinderen en aanverwanten zijn te onderscheiden, die haar met gejuich vergezellen tot aan de doodsrivier, waarover de tocht naar Sion geschieden zal. Eigenaardig treft dit tafereel samen met de Jacobs ladder, die aarde en hemel verbindt, en ziet men daar de vurige wagenen en paarden, waarop hare ziel ten hemel wordt binnen geleid! Nu is de vreemdingschap vergeten en zij, zij is in 't vaderland!

DE GLOBE.

Nieuw Christelijk Weekblad voor Nederland,

TEVENS

HET GOEDKOOPSTE ADVERTENTIEBLAD,

zal D. V. Januari 1884 verschijnen bij H. DE HOOGH & Co., te Amsterdam, in groot formaat en in 8 folio's.

Prijs per 3 maanden, franco per post 65 cents, bij vooruitbetaling.

De **Inhoud** van **DE GLOBE** eenigzins naar waarde te beschrijven, is ondoenlijk in eene advertentie. Op aanvraag wordt **gratis** voor buiten Amsterdam een ex. van het eerste nummer toegezonden. — Binnen Amsterdam tegen vergoeding van 4 cents.

DE GLOBE stelt zich ten doel: de uitbreiding van Gods Koninkrijk op aarde. — Zal dienaangaande mededeelingen doen uit alle oorden der wereld.

Kerkelijke of politieke geschillen zullen niet in **DE GLOBE** worden opgenomen.

DE GLOBE zal een aangenaam blad zijn in ieder Christelijk gezin. — Oud of jong, voor aller gading, wat.

Het **Adverteeren** in **DE GLOBE** wordt zoo gemakkelijk mogelijk gemaakt. Voor eene Advertentie tot **10** regels, van circa **30** letters per regel, wordt slechts **50** cents berekend; iederen regel daarenboven à **6** cents.

Advertentiën worden ten spoedigste ingewacht. De plaatsruimte daarvoor is beperkt.

Men neme eene proeve tot adverteeren in **DE GLOBE**; niemand zal zich de geringe kosten beklagen. — Inzenders van advertentiën ontvangen gratis een exemplaar der Courant.

 De kennismaking met **DE GLOBE** wordt ieder aanbevolen.

Bureel van „de Globe” P. C. Hooftstraat 160 Amsterdam.

